

Рекомендовано Науково-методичною радою Східно-Європейського Інституту Психології (Україна - Франція). Протокол № 11 від 10 листопада 2018 року

Видання здійснене за сприяння Польської Академії Наук (Київське представництво), Міжнародної Експертної Агенції "Консалтинг і Тренінг" та Східно-Європейського Інституту Психології (Україна - Франція)

Редакційна колегія випуску:

Кремень В.Г., Савченко О.Я., Маноха І.П., Генрик Собчук (Польща), Ляшенко О.І., Коцур В.П.,
Вашуленко М.С., Бех І.Д., Виговська О.І., Петрочко Ж.В., Анджей Мірські (Польща),
Марія Гренвальд (Польща), Габріеле Сімоніні (Італія)

Відповідальний редактор випуску:

Маноха І.П., доктор психологічних наук, професор

Всеукраїнський науково-практичний журнал "Директор школи, ліцею, гімназії" - Спеціальний тематичний випуск "Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору". - № 6. - Кн. 2. - Том I (79). - К.: - Гнозис, 2018. - 456 с.

All Ukrainian Scientific-Practical Magazine "Principal of School Liceum Gymnasium" - Special Thematic Issue "Higher Education of Ukraine in the Context of Integration into the European Educational Space". - № 6. - Book 2. - Volume I (79). - K.: Gnosis, 2018. - 456 p.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 20652-10472 ПР від 31.03.2014.

Збірник включено до Переліку наукових фахових видань України з педагогічних, психологічних та філософських наук Наказом МОН України від 06.11.2014 № 1279.

Збірник включено до міжнародних наукометричних баз: Google Scholar, Наукова періодика України (Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського).

У спеціальному випуску вміщені наукові статті фахівців з питань вищої освіти, присвячені актуальній проблемі входження України до європейського освітнього простору. Перспективи свроінтеграційних процесів у сфері вищої освіти, вимоги Болонського процесу та питання готовності України відповідати цим вимогам, моніторинг якості освіти, стандарти європейського освітнього простору та завдання, що стоять перед вищою освітою України сьогодні - ось далеко не повний спектр проблем та питань, до висвітлення та спроби розв'язання яких звертаються автори випуску. У центрі уваги також - питання управління якістю освіти, перспективи запровадження механізмів сучасного освітнього менеджменту, а також - умови й напрями оптимізації та розвитку вищої освіти України в сучасних умовах. Для фахівців-освітян, науковців, дослідників психолого-педагогічних та управлінських проблем розвитку освітньої справи в Україні та за її межами.

ISSN 2309-7744

© Всеукраїнський центр ім. М. Пирокша, 2018 р.

© Східно-Європейський Інститут Психології, 2018 р.

© Міжнародна Експертна Агенція "Копсашинг і Тренінг", 2018 р.

© Видавництво "Гнозис", 2018 р.

ДИРЕКТОР ШКОЛИ ПІЩЕЮ ГІМНАЗІЇ

МОН. НАПН

Всеукраїнський
науково-практичний
журнал: рецензований

ISSN 2309-7744

Key title: Direktor shkoli, liceu, gimnazii

Abbreviated key title: Dir.shk.liceu.gimn.

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації

Серія КВ № 20652 – 10472 ПР

від 31.03.2014

СПЕЦІАЛЬНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ВИПУСК ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

№ 6, Книга 2, Том I (79), 2018 р.

Тематичні рубрики випуску:

Болонський процес і перспективи розвитку
вищої освіти в Україні, Європі та світі

Моніторинг якості освіти:
засоби, технології та перспективи

Новітні засоби навчання: проблеми
впровадження та стандартизації

Психолого-педагогічні та організаційні умови
запровадження європейських стандартів
вищої освіти в Україні

Передплатний індекс

23974

НАУКОВЕ ФАХОВЕ ВИДАННЯ
З ПЕДАГОГІЧНИХ,
ПСИХОЛОГІЧНИХ І
ФІЛОСОФСЬКИХ НАУК

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Головний і науковий редактор

Ольга ВИГОВСЬКА

Зміст та анотації англійською

Наталія КАШУБА

Коректура

Наталія ВАСИЛЕНКО

Ольга ВИГОВСЬКА

Бібліографічний редактор

Наталія ТАРАСОВА

Верстальник

Дмитро МИРОНЕНКО

Відповідальний редактор

Ольга ВИГОВСЬКА

ISSN 2309-7744

Передплатний індекс

23974

© О.Виговська, ідея та концепція
© О.Виговський, дизайн та оформлення
© Всеукраїнський науково-практичний журнал
«Директор школи, ліцею, гімназії», 2018
© Всеукраїнський центр ім. М. Пирогова

МАЗУЛІН О. В.,

доктор фармацевтичних наук,
професор, завідувач кафедри
фармакогнозії, фармхімії і технології
ліків, Запорізький державний
медичний університет,
м. Запоріжжя, Україна

СМОЙЛОВСЬКА Г. П.,

кандидат фармацевтичних наук,
доцент фармакогнозії, фармхімії і
технології ліків, Запорізький
державний медичний університет,
м. Запоріжжя, Україна

МАЛЮГІНА О. О.,

кандидат фармацевтичних наук,
асистент фармакогнозії, фармхімії і
технології ліків, Запорізький
державний медичний університет,
м. Запоріжжя, Україна

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МОДЕЛІ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО НАВЧАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАХІВЦІВ З ФАРМАКОГНОЗІЇ

Основною концепцією фармацевтичної освіти є безперервність та систематичність, яка неможлива без самонавчання. Дистанційні технології допомагають фахівцям отримувати необхідні знання без відриву від основного місця праці, відкривають доступ до різноманітних джерел інформації, підвищують ефективність самостійної роботи та дають нові можливості для закріплення професійних навичок.

Ключові слова: дистанційне навчання, провізор-інтерн, фармакогнозія.

Основной концепцией фармацевтического образования является непрерывность и систематичность, которая невозможна без самообучения. Дистанционные технологии помогают специалистам получать необходимые знания без отрыва от основного места работы, открывают доступ к различным источникам информации, повышают эффективность

Психолого-педагогічні та організаційні умови запровадження європейських стандартів вищої освіти в Україні

самостоятельной работы и дают новые возможности для закрепления профессиональных навыков.

Ключевые слова: дистанционное обучение, провизор-интерн, фармакогнозия.

The main conception of pharmaceutical education is continuity and systematicity which is impossible without self-learning. Remote technologies assist specialists to receive necessary knowledge in-service training. It permit open access to various sources of the information, increase efficiency of independent work and give new opportunities for confirming of professional skills.

Key words: distance education, pharmacist intern, pharmacognosy.

Вступ. В останні роки при повсімітній інтеграції та розширенні економічних зв'язків між Європейськими країнами, підвищенням міграційних процесів на ринку праці, йде інтенсифікація реорганізації системи навчання. З урахуванням розвитку інформаційних технологій у світі змінюється і сам освітній ринок і освітнє середовище, в рамках якого реалізується цей процес.

Основним завданням вищої фармацевтичної освіти є підготовка фахівця, що володіє певною сумою знань (теоретичних, практичних та прикладних) та у якого сформован комплекс розумових та практичних професійних вмінь та навичок. Підготувати кваліфікованого спеціаліста високого рівня можливо тільки при реалізації принципів активного навчання із застосуванням сучасних інформаційних технологій [5].

Світові тенденції все яскравіше показують, що майбутнє за гнучкими моделями освітнього процесу, в якому активно використовуються різні засоби, методи й технології, у тому числі і дистанційні. Фармацевтичне суспільство практично пододало упередження проти дистанційних методів навчання. Зараз елементи дистанційної освіти досить широко застосовуються у ВУЗах і при традиційних формах навчання. Для забезпечення належної якості підготовки фахівців фармацевтичної галузі виникає необхідність у пошуку інноваційних методів та використання нових педагогічних методик. Реалізація цих завдань вимагає від освітан упровадження великої кількості інновацій в освітній процес, імплементації кращого європейського досвіду в українські реалії [2, 3, 4, 6, 7].

Інтегрування підготовки фахівців медичної галузі в Європейський освітній простір потребує координації з директивами Євросоюзу та вимагає нових підходів до організації навчального процесу у вищих медичних навчальних закладах.

Мета роботи - впровадження сучасних інформаційних технологій у післядипломному навчанні з дисципліни «Фармакогнозія» фармацевтичних фахівців.

Основна частина. Новітня освітня парадигма розглядає в якості пріоритету інтереси особистості. Вимогою часу стає внутрішня потреба самонавчання, оскільки прагнення людини, зокрема спеціаліста з фармації, досягнути високого професійного рівня та зайняти гідне положення в соціумі цілком залежить від його спроможності до індивідуального залучення у самостійний процес освоєння нових знань та умінь. Особливого значення набуває організація самостійної роботи провізорів-інтернів та розвиток навичок до самоосвіти. Суттєво змінюється мета та завдання самостійної роботи під час навчання, змінюється роль викладача у навчальному процесі, іншого змісту набуває методичний підхід до всього процесу.

Головною метою самостійної роботи є удосконалення професійної підготовки фахівців, що спрямоване на формування системи знань та навичок, які вони можуть вільно та самостійно застосовувати в практичній діяльності.

Організація самостійної роботи має бути поетапною та обґрунтованою, для ефективного здійснення цього виду діяльності необхідна підготовка відповідної нормативної бази та якісного навчально-методичного забезпечення навчального процесу. Великий обсяг самостійної роботи потребує детальної розробки завдань та методів самоконтролю їх виконання.

На кафедрі самостійна робота провізорів здійснюється із застосуванням платформи Open edX та є частиною проекту ЗДМУ «Стратегія впровадження онлайн-курсів у навчальний процес медичного університету на платформі edX, яка встановлена на хмарному сервісі «Microsoft Azure». Вона дає можливість активно використовувати комп'ютерні технології у дистанційному навчанні: електронні підручники, першоджерела, навчальні посібники, мультимедійні презентації лекцій з аудіосупроводом та спеціальними завданнями до них.

Тривалість курсів складає 10 тижнів та присвячений розгляду десяти тем самостійної роботи з дисципліни «Фармакогнозія». До кожного тижня розроблені інформаційні матеріали, необхідні для реалізації всіх запланованих робіт. Для більш повного освоєння курсу, професорсько-викладацьким складом кафедри, були розроблені тестові завдання, які представлені до кожної розділу та підрозділу теми. Не менш важливим є репрезентування сучасних інформаційних джерел, які рекомендуються для використання при підготовці до самостійної роботи.

Серед фармацевтичних дисциплін фармакогнозія посідає особливе місце, оскільки є однією з профільних дисциплін у фаховій підготовці спеціаліста з фармації. Сучасна фармакогнозія - це високоспеціалізована прикладна наука, що розглядає біологічні, біохімічні й лікарські властивості рослин, природної сировини та продуктів з неї. Лікарські рослини за терапевтичними властивостями займають одне з провідних місць, нараховуючи понад 240 тис. видів. Тільки в сучасні офіційні видання входять близько 1880

видів рослин, половина з яких дозволена до використання більш ніж в одній країні, 143 входять до фармакопей та реєстрів 10 країн, 235 виду офіційні в 5 та більше країнах. Тільки в Чиказькому медичному інформаційному центрі зареєстровано понад 800 млн. біт інформації з 25 тис. видів рослин.

Лікарі всіх спеціальностей широко користуються рослинами або ж фітопрепаратами, виготовленими на їх основі. Фітопрепарати складають до 35% асортименту сучасних лікарських засобів. Основними постачальниками на світовий ринок є країни: Німеччина, Албанія, Греція, Іспанія, Португалія, Туреччина, Бельгія, Нідерланди, Франція, Італія, Китай, Індія. Функціонує понад 12 великих транснаціональних фірм, доля продукції кожної з яких у загальному об'ємі фітопрепаратів складає не менш ніж 2%.

Важливою особливістю лікарських рослин є те, що їх складові компоненти за хімічною структурою подібні (або навіть ідентичні) фізіологічно активним речовинам організму, зокрема, його метаболітам (амінокислоти, вітаміни, ферменти та ін.), тому більш природно включаються в біохімічні процеси людського організму, ніж синтетичні ліки. Докладне вивчення вже відомих рослин і впровадження в медичну практику нових, дасть змогу лікувати ефективніше різні недуги. У цілому лікарські рослини рідко є причиною ускладнень, але слід зазначити, що ряд лікарських рослин та фітопрепаратів можуть мати деякі запобігання при призначенні, пов'язані зі складним хімічним складом компонентів (ефірні олії, алкалоїди, серцеві глікозиди, іридоїди, сапоніни та ін.). Кількість можливих медичних застережень до застосування зборів з лікарських рослин різко зростає при їх багатоконпонентному складі. Для запобігання ускладнень в ідентифікації рослин та призначенні фітопрепаратів, необхідно широко використовувати сучасні інформаційні технології з постійним удосконаленням банку даних.

Підготовка висококваліфікованого спеціаліста з фармакогнозії означає забезпечення його доступу до необхідної інформації. Основними напрямками інформатизації сучасної фітотерапії слід вважати:

- підбір оптимальних видів лікарських рослин та їх композицій для лікування конкретних захворювань;
- визначення показань та застережень к призначенню лікарської рослинної сировини та фітопрепаратів;
- пошук замінників лікарських рослин іншими рослинами, в разі проявів небажаних супутніх ефектів;
- робота з інформаційними сайтами спеціалізованих господарств з вирощування лікарських рослин та фірм-виробників фітопрепаратів;
- тиражування інформації з лікарських рослин, виключених з національних реєстрів у зв'язку з несприятливою дією на організм людини.

Підвищенню якості практичної підготовки з фармакогнозії сприяють нові форми організації практичної підготовки, залучення працівників відповідних фармацевтичних підприємств до навчального процесу (читання лекцій, проведення практичних занять, тренінгів), формування моделі співробітництва з провідними підприємствами галузі з питань наскрізного практичного навчання, практики під час проходження інтернатури, посилення навчально-методичного забезпечення згідно з вимогами існуючих міжнародних стандартів.

Сучасний фахівець повинен швидко і гнучко адаптуватися до постійно мінливих умов, критично і творчо мислити, проявляти толерантність, бути креативно мислячою особистістю, працювати над розвитком свого інтелектуального та культурного рівня і бути здатним творчо реалізовувати себе у професійній діяльності. В таких умовах суттєво зростає роль практичної підготовки здобувачів вищої освіти впродовж усього терміну навчання. Правильна організація практичної підготовки та засвоєння здобувачами вищої освіти достатнього обсягу знань, визначених програмами навчальних дисциплін, сформованість у них професійних умінь та навичок, в подальшому сприяють легкому включенню фахівців у виробничу діяльність [1].

Поліпшити фахову підготовку можливо при умові постійного залучення провізорів-інтернів до активної участі в науково-практичних конференціях, семінарах, виконанні всіх видів діяльності, передбачених вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики, освітньо-професійної програми та індивідуальними навчальними планами підготовки провізорів-інтернів, які розроблені на основі стандартів вищої освіти, типових навчальних планів та програм. Усі ці заходи сприятимуть створенню зручних умов для професійного розвитку, збільшенню обсягів отриманих знань.

Висновки. Дистанційна освіта відкриває доступ до різноманітних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає абсолютно нові можливості для творчості, знаходження і закріплення різних професійних навичок, а викладачам дозволяє реалізовувати принципово нові форми і методи навчання із застосуванням концептуального і математичного моделювання явищ і процесів.

Кафедрою розроблений та широко використовується on-line курс з дисципліни «Фармакогнозія» в навчальному процесі, в якому знайшли своє застосування системи з елементами анімації, тестовим блоком завдань, блоком аналізу відповідей з рекомендаціями повторного більш ретельного вивчення окремих розділів дисципліни. Розвиток дистанційного навчання в системі української освіти буде продовжуватися і вдосконалюватися із розвитком інтернет-технологій і вдосконалення методів дистанційного навчання.

Список використаних джерел:

1. Donnelly R. Applied E-Learning and E-Teaching in Higher Education [Електронний ресурс] / R. Donnelly, F. McSweeney. - Режим доступу: http://www.npu.edu.ua/le-book/book/djvu/A/iif_kgpm_Applied%20E-Learning%20and%20E-Teaching%20in%20Higher%20Education.pdf
2. Efferth T. E-Learning in Pharmacology and Pharmacy / T. Efferth // Education. - 2011. - № 1. - P. 4-14/
3. E-learning system to enhance cognitive skills for learners in higher education / N. Songkram, J. Khlaisang, B. Puthaseranee, M. Likhitamrongkiat / Procedia - Social and Behavioral Sciences. - 2015. - №174. - P. 667 - 673.
4. Instructional design and assessment. Pharmacy Student Engagement, Performance, and Perception in a Flipped Satellite Classroom [Електронний ресурс] / J. E. McLaughlin, L. T. M. Griffin, D. A. Esserman [et all.] // American Journal of Pharmaceutical Education. - 2013. - № 77 (9), Article 196. - Режим доступу: <https://www.ajpe.org/doi/pdf/10.5688/ajpe779196>
5. Introduction Of Distance Learning In The Post-Graduate Pharmaceutical Education: Possibilities, Problems, Advantages / O. F. Piminov, L. I. Shulga., S. I. Trutaiev, K. O. Burian // Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. - 2016. - № 1 (45). - С. 32-37
6. Neterowicz K. e-Learning in Continuing Pharmacy Education is effective and just as accepted as on-site learning / K. Nesterowicz, S. -M. Fereshtehnejad, S. Edelbring // Pharmacy Education. - 2015. - № 15 (1). - P. 22-26.
7. Technology in the Pharmacy Learning Environment: Surveys of Use and Misuse [Електронний ресурс] / K. J. Begley, M. S. Monaghan, C. W. Clavier [et all.] // Innovations in Pharmacy. - 2015. - Vol. 6, № 1, Article 186. - Режим доступу: https://conservancy.umn.edu/bitstream/handle/11299/172044/cop_article_497001.pdf?sequence=1

Transliteration of References:

1. Donnelly, R., McSweeney, F. (2009). Applied E-Learning and E-Teaching in Higher Education. Retrieved from http://www.npu.edu.ua/le-book/book/djvu/A/iif_kgpm_Applied%20E-Learning%20and%20E-Teaching%20in%20Higher%20Education.pdf
2. Efferth, T. (2011). E-Learning in Pharmacology and Pharmacy. Education, 1, 4-14.
3. Songkram, N., Khlaisang, J., Puthaseranee, B., Likhitamrongkiat, M. (2015). Procedia E-learning system to enhance cognitive skills for learners in higher education. Social and Behavioral Sciences, 174, 667 - 673.
4. McLaughlin, J., Griffin, L., Esserman, D., Davidson, C., Glatt, D., Roth, M. et al. (2013). Pharmacy Student Engagement, Performance, and Perception in a

- Flipped Satellite Classroom. American Journal Of Pharmaceutical Education, 77(9). Retrieved from <https://www.ajpe.org/doi/pdf/10.5688/ajpe779196>
5. Piminov, O. F., Shulga, L. I. Trutaiev, S. I., Burian K. O. (2016). Introduction Of Distance Learning In The Post-Graduate Pharmaceutical Education: Possibilities, Problems, Advantages. Upravlinnia, economica ta zabezpechennia yakosti v fatmatsii, 1 (45), 32-37.
  6. Neterowicz, K, Fereshtehnejad, S. -M., Edelbring, S. (2015) e-Learning in Continuing Pharmacy Education is effective and just as accepted as on-site learning. Pharmacy Education, 15 (1), 22-26.
  7. Begley, K., Monaghan, M., Clavier, C., Lugo, R., Crouch, M. (2015). Technology in the Pharmacy Learning Environment: Surveys of Use and Misuse. Innovations In Pharmacy, 6(1). Retrived from: https://conservancy.umn.edu/bitstream/handle/11299/172044/cop_article_497001.pdf?sequence=1

MAZULIN O. V.,

Doctor of Pharmaceutical Sciences, Professor, Head of the Department of Pharmacognosy, Pharmacology and Technology of Medicine, Zaporizhzhya State Medical University, Zaporizhzhya, Ukraine

E-mail: mavgnosy@ukr.net

SMYLOVSKA G. P.,

Ph. D. in Pharmaceutical Sciences, Associate Professor of Pharmacognosy, Pharmacology and Technology of Medicine, Zaporizhzhya State Medical University, Zaporizhzhya, Ukraine

E-mail smoilovskaj@ukr.net

MALIUHINA O. O.,

Ph. D. in Pharmacy, Assistant Professor of Pharmacognosy, Pharmacology and Technology of Medicine, Zaporizhzhya State Medical University, Zaporizhzhya, Ukraine

E-mail maluginaea@gmail.com

MODERN APPROACHES TO THE MODEL OF POST-DIPLOMATIC EDUCATION OF PHARMACEUTICAL FACTORS ON PHARMACOGNOSIS

БІДЕНКО Н.В., ОСТАПКО О.І., КОВАЛЬ О.І., Формування комунікативних навичок майбутніх лікарів-стоматологів на додипломному етапі навчання	223
БОЙКО Т. В., ДЕНИСОВА С. П., Педагогічне спілкування як важливий фактор навчально-виховного процесу	232
БОЙЧУК А. В., ШАДРИНА В. С., КОПТЮХ В. І., ХЛИБОВСЬКА О. І., БЕГОШ Б. М., СОПЕЛЬ В. В., ОНИСЬКІВ Б. О., Оптимізація навчального процесу на кафедрі акушерства та гінекології післядипломної освіти в контексті інтеграції до європейського освітнього простору	240
БОНДАРЕНКО З.П., ЗАЙЦЕВА Т.А, СІРИК С.Ф., ЗАХАРОВА В.В., Психолого-педагогічні чинники успішної навчальної діяльності студентів закладу вищої освіти	248
ВАДАСЬКА С. В., Сучасне навчальне середовище для вивчення іноземної мови професійного спрямування	261
ГАЙДАЙ Н.В., РЕВЕНЬКО О.М., ОЛІЙНИК Н.С., Новітні засоби навчання студентів з англійською формою навчання з фаху «Акушерство і гінекологія» в умовах запровадження європейських стандартів вищої освіти в Україні	269
ГОГА Н.П., К вопросу психологического сопровождения адаптации современных студентов в ВУЗЕ	274
ГРИБАНОВА О.Є., Методологічні засади формування соціальної компетентності майбутніх економістів у коледжі	282
ГРИЦЕНКО Н. Л., Мотиваційні підходи при вивченні медичної та біологічної фізики при підготовці фахівців медичної галузі	290
ДОРОШ Т.Л., Формування професійної компетентності здобувачів вищої мистецької освіти	300
ІПАТОВА Д. П., РЯБОКОНЬ Ю. Ю., ЗАДИРАКА Д. А., ХЕЛЕМЕНДИК А. Б., АНІКІНА О. В., Особливості та засоби формування професійної культури майбутніх лікарів	308
КОЖУХАР Ж. В., Особливості організації науково-дослідної діяльності студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	317
КОХАН О.М., МИХАЙЛОВА Н.О., Особливості розвитку іншомовної компетенції у студентів нефілологічних спеціальностей	327
ЛУКАШЕНКО Л.В., ЛИХАСЕНКО І.В., Використання інформаційних та комунікаційних технологій на кафедрі пропедевтики внутрішніх хвороб	335
МАЗУЛІН О.В., СМОЙЛОВСЬКА Г.П., МАЛЮГІНА О.О., Сучасні підходи до моделі післядипломного навчання фармацевтичних фахівців з фармакології	342